

Nd.

3. Frumvarp til laga

[3. mál]

um launaskatt.

(Lagt fyrir Alþingi á 85. löggjafarþingi, 1964.)

1. gr.

Leggja skal á launagreiðendur almennan launaskatt, að fjárhæð 1% af greiddum vinnulaunum og hvers konar atvinnutekjum, öðrum en tekjum af landbúnaði, svo sem ákveðið er í lögum þessum.

Skattur þessi rennur til Byggingarsjóðs ríkisins sem stofnfjárframlag.

2. gr.

Skattskyldir samkv. lögum þessum eru allir launagreiðendur, svo sem einstaklingar, félög, sjóðir og stofnanir, sveitarfélög og stofnanir þeirra, ríkissjóður, ríkisstofnanir, erlendir verktakar og aðrir þeir aðilar, sem greiða laun eða hvers konar þóknunir fyrir starf. Enn fremur hver sá, sem vinnur við eigin atvinnurekstur eða stundar sjálfstæða starfsemi.

Skattskyldan nær til allra tegunda launa eða þóknana fyrir starf, hverju nafni sem nefnast, hvort sem greitt er í peningum eða á annan hátt. Sé greitt í hlunnindum skal meta þau til peninga. Nú vinnur maður við eigin atvinnurekstur eða sjálfstæða starfsemi og skal þá áætla skattstofn hans vegna þess starfs eftir því, sem ætla má, að laun hans hefðu orðið, ef hann hefði unnið starfið í þágu annars aðila. Ekki skiptir máli í þessu sambandi, hver er rekstrarafkoma gjaldanda af hlutað-eigandi starfsemi.

Undanþegin skattskyldu eru laun eða þóknunir fyrir störf við landbúnað, jafnt vinna bóndans sjálfs og þeirra, sem hann greiðir laun. Enn fremur vinnulaun vegna jarðræktarframkvæmda og byggingarframkvæmda á bújörðum.

3. gr.

Launaskattur greiðist ársfjórðungslega innan 15 daga eftir lok hvers ársfjórðungs af þeim launum, sem greidd hafa verið á ársfjórðungnum sbr. þó 4. gr. Skattinn ber launagreiðanda að greiða til innheimtumanns ríkissjóðs (í Reykjavík til tollstjóra). Greiðslunni skal fylgja greinargerð skattgreiðanda um launagreiðslu-ur hans á hinu gjaldskylda tímabili á þar til gerðu eyðublaði.

Nú vanrækir launagreiðandi lengur en einn mánuð skil á launaskatti samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar, og skal hann þá sæta viðurlögum og greiða til viðbótar skattinum álag, er nemi 25% af því, sem greiða bar.

Ráðuneytið lætur gera eyðublöð fyrir greinargerð um greiðslu launaskatts samkvæmt þessari grein. Skattstjórar skulu útbýta eyðublöðum þessum til þeirra gjaldenda, sem greiða eiga launaskatt, samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar, svo tímanlega, að eyðublöðin séu komin í hendur gjaldenda mánuði fyrir gjalddaga. Auk þess skulu nægar birgðir eyðublaða jafnan vera fyrir hendi til afnota fyrir gjaldendur hjá innheimtumönnum ríkissjóðs.

Eigi leysir það gjaldanda frá skilaskyldu á launaskatti, samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar sbr. 2. mgr., þó að honum hafi ekki borizt eyðublað frá skattstjóra, skv. 3. mgr.

4. gr.

Skattstjóri ákveður árlega launaskatt sem hér segir:

- a. Launaskatt af launum þeirra, sem hafa atvinnu við eigin atvinnurekstur, eða sjálfstæða starfsemi.
- b. Launaskatt af launum, sem ekki eru greidd í peningum, svo sem ef laun eru greidd í aflahlut, fríu fæði, húsnæði eða öðrum hlunnindum.
- c. Launaskatt þeirra gjaldenda, sem ekki greiða samtals hærri laun til annarra en sjálfs sín en kr. 500000.00 á ári. Heimilt er þó slíkum gjaldendum að greiða launaskatt, samkvæmt ákvæðum 3. gr.

5. gr.

Innheimtumenn ríkisins (í Reykjavík tollstjóri) skulu fyrir febrúarlök ár hvert skila hlutaðeigandi skattstjórum greinargerðum þeim um launagreiðslur, sem þeim hafa borizt vegna síðastliðins árs.

Skattstjórnir skulu síðan rannsaka launaskatt þeirra, sem greiða eiga launaskatt, samkvæmt 3. gr., m. a. með samanburði við skattframtöl og önnur gögn, sem fyrir hendi eru. Þeir skulu síðan leiðrétta það, sem áfátt kann að reynast og ákveða endanlega skattinn fyrir síðastliðið ár, svo og viðurlög, skv. 3. gr. 2. mgr.

6. gr.

Um leið og rannsókn skattframtala fer fram, skulu skattstjórnar ákveða launaskatt þeirra gjaldenda, sem greiða eiga launaskatt samkvæmt 4. gr.

Launaskattur, sem lægri er í heild en 300 krónur á ári, fellur niður.

7. gr.

Að lokinni ákvörðun launaskatts, samkvæmt 5. og 6. gr. laga þessara, skulu skattstjórnar semja skrá um alla þá, sem vangreitt eigi launaskatt og viðurlög, samkv. 5. gr. og alla þá, sem greiða eiga launaskatt samkvæmt 6. gr. Sérstök skrá skal gerð um launaskattsgreiðendur í hverju lögsagnarumdæmi. Á skrána skal færa nöfn gjaldenda, heimilisfang þeirra og fjárhæð þá, að viðbættum viðurlögum, sbr. 5. gr., sem hverjum gjaldanda ber að greiða.

8. gr.

Um álagningu launaskattsins, rannsóknir, vantandi greinargerðir, sbr. 3. gr. 1. mgr., framlagningu skráa, samkv. 7. gr., kærur út af skattákvörðun, kærufresti, úrskurði, áfrýjun úrskurða og annað þar að lútandi, fer samkvæmt reglum þeim, sem gilda um tekju- og eignarskatt, eftir því, sem við á.

9. gr.

Innheimtu launaskatts, samkvæmt skattskráum sbr. 7.—8. gr., annast þær stofnanir og embættismenn, sem innheimta tekju- og eignarskatt til ríkissjóðs, og gilda sömu reglur um þá innheimtu og gilda um innheimtu tekju- og eignarskatts, þar á meðal ákvæðin um gjalddaga, lögtaksrétt og dráttarvexti.

Sama gildir um skil innheimtuaðila á launaskatti til ríkisféhirðis.

Ríkisféhirðir skal gera mánaðarlega skil til Byggingarsjóðs ríkisins á þeim launaskatti, sem hann hefur mótttekið frá innheimtumönnum ríkisins.

10. gr.

Byggingarsjóður ríkisins greiðir 1% af innheimtum launaskatti, samkvæmt lögum þessum til ríkissjóðs vegna kostnaðar af framkvæmd laganna.

11. gr.

Launaskattur er frádráttarbær, sem rekstrarútgjöld, að því leyti, sem hann er ákvarðaður af launum, sem teljast frádráttarbær við ákvörðun tekjuskatts og tekjuútsvars.

12. gr.

Ráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara, þ. á m. ákvæði um hverjir skuli gera skil á launaskatti, þegar um er að ræða ákvæðisvinnu, eða verktakasamninga o. þ. h.

13. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og skal launaskattur greiddur af öllum launum, samkvæmt lögum þessum, sem greidd eru vegna starfa, sem unnin eru frá og með 1. júlí 1964.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Um frumvarp þetta, sem lagt er fyrir Alþingi samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar vísast til fylgiskjals hér á eftir.

Fylgiskjal.

BRÁÐABIRGÐALÖG
um launaskatt.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Félagsmálaráðherra hefur tjáð mér, að í samkomulagi, sem gert var hinn 5. júní s. l. milli ríkisstjórnarinnar, Alþýðusambands Íslands og Vinnuveitendasambands Íslands, hafi ríkisstjórnin lýst yfir, að hún mundi „beita sér fyrir ráðstöfunum til úrlausnar í húsnæðismálum, er hafi þann tilgang annars vegar að létta efnalítlum fjölskyldum að eignast íbúðir, en hins vegar að tryggja nægar og stöðugar íbúðabyggingar í landinu“. Ein af forsendum þess, að þetta mætti takast væri, „að lagður verði á launagreiðendur almennur launaskattur að upphæð 1% af greiddum vinnulaunum og hvers konar atvinnutekjum öðrum en tekjum af landbúnaði. Renni skatturinn til Byggingarsjóðs ríkisins sem stofnfjárframlag“. Þar sem sjóðurinn þurfi nú þegar á þessum tekjuauka að halda, og í trausti þess, að samningar þeir milli aðila um kjaramál, sem stefnt var að með samkomulaginu frá 5. júní, náist, verði að telja brýna nauðsyn til þess að setja nú þegar lög um launaskatt.

Með skírskotun til framanritaðs eru hér með sett bráðabirgðalög samkvæmt heimild í 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

Leggja skal á launagreiðendur almennan launaskatt, að fjárhæð 1% af greiddum vinnulaunum og hvers konar atvinnutekjum, öðrum en tekjum af landbúnaði, svo sem ákveðið er í lögum þessum.

Skattur þessi rennur til Byggingarsjóðs ríkisins sem stofnfjárframlag.

2. gr.

Skattskyldir samkv. lögum þessum eru allir launagreiðendur, svo sem einstaklingar, félög, sjóðir og stofnanir, sveitarfélög og stofnanir þeirra, ríkissjóður, ríkisstofnanir, erlendir verktakar og aðrir þeir aðilar, sem greiða laun eða hvers konar þóknanir fyrir starf. Enn fremur hver sá, sem vinnur við eigin atvinnurekstur eða stundar sjálfstæða starfsemi.

Skattskyldan nær til allra tegunda launa eða þóknana fyrir starf, hverju nafni sem nefnast, hvort sem greitt er í peningum eða á annan hátt. Sé greitt í hlunnindum skal meta þau til peninga. Nú vinnur maður við eigin atvinnurekstur eða sjálfstæða starfsemi og skal þá áætla skattstofn hans vegna þess starfs eftir því, sem ætla má, að laun hans hefðu orðið, ef hann hefði unnið starfið í þágu annars aðila. Ekki skiptir máli í þessu sambandi, hver er rekstrarafkoma gjaldanda af hlutaðeigandi starfsemi.

Undanþegin skattskyldu eru laun eða þóknanir fyrir störf við landbúnað, jafnt vinna bóndans sjálfs og þeirra, sem hann greiðir laun. Enn fremur vinnulaun vegna jarðræktarframkvæmda og byggingarframkvæmda á bújörðum.

3. gr.

Launaskattur greiðist ársfjórðungslega innan 15 daga eftir lok hvers ársfjórðungs af þeim launum, sem greidd hafa verið á ársfjórðungnum sbr. þó 4. gr. Skattinn ber launagreiðanda að greiða til innheimtumanns ríkissjóðs (í Reykjavík til tollstjóra). Greiðslunni skal fylgja greinargerð skattgreiðanda um launagreiðslur hans á hinu gjaldskylda tímabili á þar til gerðu eyðublaði.

Nú vanrækir launagreiðandi lengur en einn mánuð skil á launaskatti samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar, og skal hann þá sæta viðurlögum og greiða til viðbótar skattinum álag, er nemi 25% af því, sem greiða ber.

Ráðuneytið lætur gera eyðublöð fyrir greinargerð um greiðslu launaskatts samkvæmt þessari grein. Skattstjórar skulu útbýta eyðublöðum þessum til þeirra gjaldenda, sem greiða eiga launaskatt, samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar, svo tímanlega, að eyðublöðin séu komin í hendur gjaldenda mánuði fyrir gjalddaga. Auk þess skulu nægar birgðir eyðublaða jafnan vera fyrir hendi til afnota fyrir gjaldendur hjá innheimtumönnum ríkissjóðs.

Eigi leysir það gjaldanda frá skilaskyldu á launaskatti, samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar sbr. 2. mgr., þó að honum hafi ekki horizt eyðublað frá skattstjóra, skv. 3. mgr.

4. gr.

Skattstjóri ákveður árlega launaskatt sem hér segir:

- Launaskatt af launum þeirra, sem hafa atvinnu við eigin atvinnurekstur, eða sjálfstæða starfsemi.
- Launaskatt af launum, sem ekki eru greidd í peningum, svo sem ef laun eru greidd í aflahlut, fríu fæði, húsnæði eða öðrum hlunnindum.
- Launaskatt þeirra gjaldenda, sem ekki greiða samtals hærri laun til annarra en sjálfs sín en kr. 500000.00 á ári. Heimilt er þó slíkum gjaldendum að greiða launaskatt, samkvæmt ákvæðum 3. gr.

5. gr.

Innheimtumenn ríkisins (í Reykjavík tollstjóri) skulu fyrir febrúarlok ár hvert skila hlutaðeigandi skattstjórum greinargerðum þeim um launagreiðslur, sem þeim hafa horizt vegna síðastliðins árs.

Skattstjórnarnir skulu síðan rannsaka launaskattskil þeirra, sem greiða eiga launaskatt, samkvæmt 3. gr., m. a. með samanburði við skattframtöl og önnur gögn, sem fyrir hendi eru. Þeir skulu síðan leiðrétta það, sem áfátt kann að reynast og ákveða endanlega skattinn fyrir síðastliðið ár, svo og viðurlög, skv. 3. gr. 2. mgr.

6. gr.

Um leið og rannsókn skattframtala fer fram, skulu skattstjórar ákveða launaskatt þeirra gjaldenda, sem greiða eiga launaskatt samkvæmt 4. gr.

Launaskattur, sem lægri er í heild en 300 krónur á ári, fellur niður.

7. gr.

Að lokinni ákvörðun launaskatts, samkvæmt 5. og 6. gr. laga þessara, skulu skattstjórar semja skrá um alla þá, sem vangreitt eiga launaskatt og viðurlög, samkv. 5. gr. og alla þá, sem greiða eiga launaskatt samkvæmt 6. gr. Sérstök skrá skal gerð um launaskattsgreiðendur í hverju lögsagnarumdæmi. Á skrána skal færa nöfn gjaldenda, heimilisfang þeirra og fjárhæð þá, að viðbættum viðurlögum, sbr. 5. gr., sem hverjum gjaldanda ber að greiða.

8. gr.

Um álagningu launaskattsins, rannsóknir, vantandi greinargerðir, sbr. 3. gr. 1. mgr., framlagningu skráa, samkv. 7. gr., kærur út af skattákvörðun, kærufresti, úrskurði, áfrygjun úrskurða og annað þar að lútandi, fer samkvæmt reglum þeim, sem gilda um tekju- og eignarskatt, eftir því, sem við á.

9. gr.

Innheimtu launaskatts, samkvæmt skattskrá sbr. 7.—8. gr., annast þær stofnanir og embættismenn, sem innheimta tekju- og eignarskatt til ríkissjóðs, og gilda sömu reglur um þá innheimtu og gilda um innheimtu tekju- og eignarskatts, þar á meðal ákvæðin um gjalddaga, lögtaksrétt og dráttarvexti.

Sama gildir um skil innheimtuaðila á launaskatti til ríkisfóhirðis.

Ríkisfóhirðir skal gera mánaðarlega skil til Byggingarsjóðs ríkisins á þeim launaskatti, sem hann hefur mótttekið frá innheimtumönnum ríkisins.

10. gr.

Byggingarsjóður ríkisins greiðir 1% af innheimtum launaskatti, samkvæmt lögum þessum til ríkissjóðs vegna kostnaðar af framkvæmd laganna.

11. gr.

Launaskattur er frádráttarbær, sem rekstrarútgjöld, að því leyti, sem hann er ákvarðaður af launum, sem teljast frádráttarbær við ákvörðun tekjuskatts og tekjuútsvars.

12. gr.

Ráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara, þ. á m. ákvæði um hverjir skuli gera skil á launaskatti, þegar um er að ræða ákvæðisvinnu, eða verktakasamninga o. þ. h.

13. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og skal launaskattur greiddur af öllum launum, samkvæmt lögum þessum, sem greidd eru vegna starfa, sem unnin eru frá og með 1. júlí 1964.

Gjört í Reykjavík, 30. júní 1964.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.